

VRAGEN-AVOND

7 december 1973

Goedenavond, vrienden.

Het feit, dat wij niet alwetend of onfeilbaar zijn, is u bekend. U denkt dus zelfstandig na over al wat er gezegd zal worden. Deze vijfde vrijdag van de maand is, zoals gebruikelijk, geheel in uw handen. Want het is immers:

VRAGEN-AVOND

Laat ons daarom meteen met de schriftelijke vragen beginnen.

Vraag: Wat is uw mening omtrent de in een lezing geponeerde stelling: "lijden is de zin van het leven, en lijden, dood en onrecht, zijn inherent aan het leven"?

Antwoord: Ik kan het niet eens zijn met de stelling dat de zin van het leven lijden is. Ik zou willen stellen dat de zin van het leven ervaring is. Ervaring omvat echter meer dan alleen lijden. Wanneer men zegt, dat onrecht, lijden en dood inherent zijn aan het leven, zo ben ik geneigd dit te bevestigen en wel om de volgende redenen:

1. Dood is onvermijdelijk voor elke geest die zich, zelfs tijdelijk, in de materie manifesteert.
2. Waar vreugde bestaat, moet ook het tegendeel bestaan. Bewustwording kan alleen binnen een tegenstelling voldoende duidelijk worden opgedaan. Daarom zal er ook lijden zijn.
3. Onrecht is er altijd op de wereld, omdat niemand weet, wat werkelijk recht is. Recht is n.l. datgene, wat in kosmisch verband, wetende omtrent alle zaken, als maatstaf voor gedrag e.d. kan gelden. Maar niemand op aarde beschikt over dit weten. Alle recht dat men op aarde schept, komt voort uit de mensen zelf, is gebaseerd op menselijke eenzijdigheid en wordt uitgeoefend krachtens de overmacht die men heeft t.a.v. anderen.

Vraag: In de Telegraaf verscheen een artikel over: ziekmakende duivels worden uitgedreven. Dominee van Dams zegenrijke strijd tegen Satan. Hij drijft duivelen uit in Jezus naam en stelde zich in een tv-uitzending lijnrecht tegenover een psychiater die niet in ziekmakende duivels geloofde. Hierdoor kwamen meer mensen dan ooit naar de duiveluitdrijving. Wat denkt u hiervan?

Antwoord: U vraagt mijn gedachten hierover. Mijn eerste reactie hierop is: Kennelijk bestaat er een hoop hysterie binnen het christendom. Mijn tweede reactie: kennelijk levert dit nog wel wat op ook.

Indien men mij vraagt of er ziekmakende duivels bestaan, zo moet ik dit ontkennen. Een mens kan zichzelf ziek maken, zelfs door een zich overleveren aan de suggesties van anderen. Dit kunnen dus zowel mensen als geesten zijn. Ik meen verder dat de duiveluitdrijving, zoals die niet alleen in Rotterdam maar ook elders beoefend wordt, over het algemeen het karakter heeft van een toneelvoorstelling. Ik wil hier niemand beledigen. Maar in dergelijke zaken ontdek ik zowel bij de exorcist als bij degene die door hem behandeld wordt, een monomane instelling, waardoor grote emoties kunnen worden losgewoeld. Bepaalde rationalisaties worden tijdelijk terzijde geschoven, die eerst later weer opgeld doen door het wijten van een dergelijke emotionele catharsis - compleet met lichamelijke reacties - aan het uitdrijven van een duivel.

Hierdoor kunnen inderdaad gevoelens van ontspanning, harmonie en vrede worden bereikt. Wat men duiveluitdrijving noemt, is volgens mij voor bepaalde overspannen figuren in wezen een psychiatrische therapie. Dit is mijn mening.

De zenuwarts heeft volgens mij dus gelijk wanneer hij stelt dat ziekmakende duivels, als gesteld door de dominee en anderen, niet feitelijk bestaan. Ongelijk heeft hij wanneer hij stelt dat een geest niet beïnvloedende kan werken op het lichaam van een mens. Want waar een voldoende harmonie en suggestie van de geest uitgaat, of t.a.v. een geest bestaat, die een mens een eenzijdigheid van denken en gedrag suggereert, zo kunnen disharmonie en zelfs ziekte hiervan wel degelijk het gevolg zijn.

Vraag: Het woord bezetenheid is hier toch wel eens gevallen als een feit?

Antwoord: Inderdaad, maar niet als oorzaak van een lichamelijke ziekte. Bezetenheid betekent het bestaan van een zodanige harmonie op een of meer punten tussen een mens op aarde en een geest, dat hierdoor een langzaam opkomende dominantie van de onstoffelijke entiteit over de stofmens bereikt wordt.

Vraag: Tijdens het tv-debat sprak dr. T. nog over schuts- of beschermengelen. Wat is uw mening hierover?

Antwoord: Wanneer de sluizen der genade te ver open staan, heb je mogelijk een engel nodig om je te schutten. Maar ik geloof dat iemand die op een schutterige wijze als de door u bedoelde met de schutsengel aan komt dragen, zich in feite voor schut zet. Een schutsengel veronderstelt immers: een hemels wezen dat nooit als mens in de stof heeft geleefd en zich voortdurend bezighoudt met een en hetzelfde individu op aarde.

Volgens onze beste ervaringen en weten - wat ver reikt - komt dit nooit voor. Een uitzondering zou hier mogelijk kunnen worden gemaakt voor de hoogbewusten, die zonder een eigen noodzaak op aarde incarneren om daar een taak te vervullen, maar zelfs in dergelijke gevallen vraag ik mij af of de term schutsengel wel terecht gebruikt kan worden.

Indien men stelt dat personen die in het licht leven en met je in harmonie zijn, je soms kunnen helpen, ja, soms een deel van je levensweg als geleider op kunnen treden, zo is dit volgens mij juist en kan ik dus hier geen bezwaar opperen. Dit zijn echter geen engelen in de zin van het normale spraakgebruik.

Aan de andere kant: waarom zou ik als geest protesteren tegen een aangeduid worden als engel? Menige vrouw vindt het leuk zo genoemd te worden. Ik was vroeger geen vrouw, maar meen dat het ergens vleidend is, wanneer men ons als engelen aan wil duiden. Waaraan ik toe wil voegen, dat het mij ook niets zou doen, wanneer men mij duivel zou noemen. Want het noemen van namen verandert niets aan de werkelijkheid....

Vraag: Hebben elementalen e.d. ook dergelijke werkingen?

Antwoord: Elementalen. Zoals het woord waarmee zij worden aangeduid reeds zegt, komen voort uit en leven in de elementen. In hun bestaan is er een zodanig verschillende levenswaarde en inhoud, dat het voor hen praktisch niet mogelijk zou zijn een mens in bezit te nemen. Dergelijke wezens kunnen een mens wel beïnvloeden, hem zelfs achtervolgen zolang hij zich bv. op een bepaald terrein bevindt. Zij kunnen stoffelijke hoedanigheden en de omstandigheden van die omgeving veranderen, mits de verandering zowel als deze omgeving zelf behoren tot het element, waaruit zij stammen.

Dergelijke wezens kunnen dus van buitenaf wel invloed uitoefenen. Maar zij kunnen nooit ingrijpen in de psyche van de mens zonder dergelijke opvallende uiterlijkheden.

Vraag: Wat te denken over de hallucinaties van mensen die onder het hoofd schizofrenie zo nodig weggestopt moeten worden? Stemmen worden luid en duidelijk vernomen. Zij bespotten je, dagen je uit, zodat je wel aan duivelse geesten moet geloven. Ik meen dat dit niet onder het goedkope motto van krankzinnigheid terzijde dient te worden geschoven. Wat is uw mening?

Antwoord: Mijn mening is de volgende: Wanneer dergelijke stemmen optreden, zouden zij een bewijs moeten geven omtrent de waarde van hun uitingen en adviezen en wel bij herhaling. Wanneer zij alleen maar aan het woord blijven zonder meer, zijn zij kennelijk niet van belang.

Een mens die dergelijke stemmen meent te horen, dient zich daarop niet te richten, er geen aandacht aan te schenken. Zoek er geen harmonie mee, tracht niet bewust te luisteren. Dan worden deze stemmen steeds zwakker en zullen na betrekkelijk korte tijd niet meer optreden. Gebeurt dit toch en blijkt, dat de stemmen u bespotten door het gebruik van u bekende gebeurtenissen enz., zo mag volgens mij niet worden gesteld dat hier sprake is van geesten. Volgens mij is er dan sprake van een beïnvloeding van jezelf door jezelf.

Er zijn heel wat mensen die hun gevoel in de wereld te falen, op een dergelijke wijze weg proberen te werken, door redelijk zelfverwijt aan anderen toe te schrijven en alle kennis omtrent eigen wezen te beschouwen als de spot van boze geesten, daarmee zichzelf voorhoudende, dat dit niet werkelijk is en dat alle schuld - zo daarvan sprake is - bij een ander, een boze geest, is gelegen. Zolang hieruit geen geheel afwijkend gedrag voortkomt, zou ik een dergelijke geesteshouding, inclusief de zelf geïnduceerde hallucinatie, echter geen krankzinnigheid willen noemen. Er zijn immers zoveel mensen die de schuld voor een erkend eigen falen aan anderen voorhouden en beweren dat anderen hen tot de foutieve daad gebracht hebben. Denk maar eens aan sommige politici. Waarmee ik maar een enkel soort heb genoemd.

Ook elders treft men deze houding aan, ook bij jongere mensen. Bij deze mensen zien wij zelfs vaak een gedrag dat van de gangbare normen sterk afwijkt. Toch spreekt men niet over krankzinnigheid, zelfs indien blijkt dat dergelijke mensen gedreven worden door z.g. idealen die in feite een soort hallucinatie in werkelijkheidswaarde gelijkkomen. Men zou dan in deze gevallen ook van krankzinnigheid moeten gaan spreken. Maar iemand die zich overlevert aan een dergelijke splitsing van eigen persoonlijkheid, geeft toch op zijn minst uiting aan een gebrek van beheersing t.a.v. de wereld en een gebrek aan bewust inzicht in de eigen persoonlijkheid.

Vraag: Door u werd enige tijd geleden als omlooptijd voor de komeet Kohoutek meer dan 22000 jaren aangegeven, het Franse blad Figaro schrijft echter over 80.000 jaren. Wat is hier juist?

Antwoord: Vraagt u dit dan maar aan de Figaro.

Vraag: In 1908 kwam een komeet neer in Rusland, die, zoals op school werd verteld, de afmetingen van de provincie Utrecht zou hebben gehad. Thans beweren bepaalde geleerden dat de aarde niet door een meteor, maar door een z.g. zwart gat zou zijn getroffen, die dwars door onze planeet zou zijn doorgedrongen en in de buurt van de Kaapverdische Eilanden de aarde weer zou hebben verlaten. Welke versie is juist?

Antwoord: Geen van beiden. De massa van de meteor was aanmerkelijk minder dan gesteld. Haar kern bestond uit zeer zware deeltjes in een mixstructuur, die in bepaalde opzichten aan antimaterie zou kunnen doen denken. Het was dit dus niet.

Door de eigen structuur van de meteor ontstond een, gezien de massa, zeer grote werking bij inslag. Deze bevatte geen antimaterie, daar anders een door bijna de gehele aarde een omvattende vuurgloed in de atmosfeer zou moeten zijn geconstateerd. In dat geval zou er een mogelijkheid van atoombranden in atmosfeer en aarde bestaan hebben. Er zijn stoffen die zowel onder zeer hoge druk bv. in het binnenste van een zon - dan wel bij zeer grote koude - afwezigheid van warmtestraling in kristalvorm optreden en bij verandering van hun toestand zeer grote energieën in zeer korte tijd vrij doen komen. Volgens mij was dit hier het geval.

Wat betreft het zwarte gat: dit is in wezen een dimensionele structuurafwijking. De z.g. Kolenzaknevel is hiervan een voorbeeld. Indien een dergelijke fout in de ruimte de aarde zou beroeren, zou het gevolg niet alleen maar een krater zijn. Indien een dergelijk "gat" door de gehele aarde zou zijn gegaan, zouden grote uitbarstingen het gevolg zijn geweest, dan wel zou een tunnel door de aarde zijn ontstaan.

Reactie: Een dergelijke tunnel zou weer dicht kunnen vloeien.

Antwoord: Inderdaad, maar niet zonder vulkanische verschijnselen en aardbevingen rond de gehele aarde, waarvan echter niets bekend is. Beschouwt men verder de krater zelf, haar omvang en diepte, dan spreekt ook alles tegen deze aanname. Bovendien zouden dan volgens mij bij het uittredingspunt nikkel en ijzer in wonderlijke verbindingen met andere materialen aangetroffen moeten zijn, daar de kern der aarde voor een groot deel uit nikkel en ijzer in allerhande verbindingen bestaat.

Vraag: Hoe ziet u in de nabije toekomst de economische ontwikkeling van ons land?

Antwoord: Men zal zich moeten realiseren, dat een volk dat een volledige werkgelegenheid wenst en deze wil behouden, zal moeten overgaan tot werktijdverkorting. Indien men de economie echter draaiende wil houden, zal dit gepaard moeten gaan met een teruglopen van het inkomen van de arbeiders. Daar de arbeiders mij wel tot het eerste, maar niet tot het tweede bereid lijken te zijn, zal er heel wat schade en verwarring ontstaan.

Ik wil er in dit verband op wijzen dat men in uw land, zelfs in het bedrijfsleven, langzaam maar zeker los is gekomen van het beseffen en aanvaarden van feitelijke toestanden en daarvoor in de plaats allerhande leuzen en idealistische benaderingen stelt. Wie als idealist wil leven, kan dit echter alleen doen door alles, ook zichzelf zo nodig voor zijn ideaal te offeren. Daar de meeste Nederlanders niet tot grote offers bereid zijn, zal er ongetwijfeld onder de heersende omstandigheden een grote verdeeldheid ontstaan. Het zal dan ook volgens mij niet lang meer duren voor VVD in de ogen van progressieven in uw land van bastaardvloek gelijkende term tot werkelijke vloek wordt.

Vraag: Wordt het dan een blijspel?

Antwoord: Wanneer je naar poppenkast kijkt, krijgt elke pop voortdurend weer slaag. Voor de poppen zou dit een drama zijn, maar voor de toeschouwers is het een lustig blijspel. U hebt voldoende blijspelelementen die opvallen, zoals een van der Stoel, die tussen twee stoelen in schijnt te gaan zitten, een van Agt, die wel eens achteloos met de feiten schijnt om te gaan, een Uyl, die weer naar de olmen terug moet enz. enz. U hebt zelfs een Wiegel, die nog niet geleerd heeft juist te kwaken. Alles bij elkaar vormt het voor de buitenstaander een aardig schouwspel. Indien wij alles vanuit een economisch standpunt bezien, zo kan ik slechts zeggen: Voor de komende jaren zal uw land een economische deterioratie kennen.

Reactie: In Frankrijk noemt men van der Stoel nu Père-Lachaise.

Antwoord: Niet ten onrechte, want de dader, verantwoordelijk voor de olieboycot, ligt uiteindelijk op het kerkhof....

Vraag: U hebt gezegd dat rond 1974 jongeren in de politiek zouden optreden, wat een kleine revolutie zou veroorzaken. Kunt u dit toelichten?

Antwoord: Ik behoef dit niet toe te lichten. U heeft alleen de huidige ontwikkelingen en de komende ontwikkelingen goed te bezien. U zult dan de juistheid van die uitspraak kunnen constateren. Steeds meer jongeren zijn op het ogenblik politiek actief. Denk hierbij niet alleen aan de langharigen. Jongeren hebben reeds nu veel meer invloed dan men enige jaren geleden zou kunnen verwachten en er is inderdaad sprake van veranderingen in bv. procedures die een revolutie nabijkomen - denk eens aan "inspraak". Maar ja, voor u wordt het mogelijk eerst werkelijk interessant, wanneer de bond van ouden van dagen de helft van alle zetels behaalt. Waarbij ik op wil merken dat de actieve ouderen gemeenlijk de enigen zijn die werkelijk progressief kunnen zijn, omdat zij minder aan hun toekomst behoeven te denken.

Vraag: Staan aangeboren lichamelijke gebreken in verband met psychische storingen bij de ouders of de betreffende persoon?

Antwoord: Dit is mogelijk, maar niet zeer waarschijnlijk. Wanneer bij de ouders psychische storingen aanwezig zijn, is het mogelijk dat hierdoor invloeden van lichamelijke aard optreden tijdens de zwangerschap, waardoor bv. celkernbeschadiging denkbaar wordt.

Ook indien tijdens de zwangerschap bij de moeder vergiftigingsverschijnselen optreden, kan dit tot deformatie van de wordende vrucht voeren. Het is dus mogelijk dat het gestelde juist is. Wij dienen er echter wel rekening mee te houden dat ook zonder dit bepaalde gebreken kunnen ontstaan. In dit geval - niet in de vorige gevallen - zou men kunnen stellen dat de eigen keuze van incarnatie en dus de eigen instelling mede een rol heeft gespeeld bij de keuze van een beschadigd voertuig - bv. door erfelijke schademogelijkheid. Men kan echter nimmer stellen dat alle aangeboren deformaties het gevolg moeten zijn van een psychische oorzaak of onjuiste instelling van de betrokkenen.

Vraag: In sommige kringen meent men, dat aan de hand van astrologische gegevens het mogelijk is prenataal de seks te bepalen, aangeboren gebreken en zelfs het voorkomen van zwangerschap met 95% zekerheid voorspeld kan worden. Wat is uw mening?

Antwoord: Indien je zwangerschap met 95% zekerheid kunt voorkomen, zul je natuurlijk ook aangeboren fouten tot hetzelfde percentage kunnen voorkomen. Maar dat gaat niet astrologisch.

In ernst: Ik weet niet hoe je dit alles astrologisch zou willen berekenen, zonder van de zuivere astrologie af te wijken. Ik vrees dat astrologie vaak de kapstok is waaraan men andere systemen probeert op te hangen om dezen zo een grotere belangrijkheid in de ogen van anderen te verschaffen. Met een bijzondere techniek is het mogelijk waarschijnlijke incarnatieperioden van een mens te berekenen, zonder daarbij van de regels der werkelijke astrologie af te wijken. Er kan dus veel. Hierbij zij opgemerkt, dat men de tijd van een vorige incarnatie dus wel ongeveer kan constateren, maar niet de vorm daarvan. Je kunt zeggen: U hebt waarschijnlijk op aarde geleefd van 1290 tot 1320 en gelijk hebben. Maar je kunt op grond van de gegevens dan niet tevens stellen, dat men monnik, boer of edelman is geweest.

Je kunt volgens mij weinig t.a.v. zwangerschap berekenen, ofschoon de mogelijkheid van een zwangerschap in een horoscoop van de moeder tot uiting kan komen. Men kan gelijk hebben daar een periode van verhoogde vruchtbaarheid op kan treden. Maar daarmee is de zwangerschap niet zeker, daarbij komt nog iets anders kijken. Volgens mij kan men ook aangeboren gebreken niet astrologisch zonder meer berekenen. Elke poging om dit astrologisch te doen zou moeten uitgaan van de datum van bevruchting - wat de meeste mensen toch niet precies zullen weten. Men zal in dit geval werken met de regel van Hermes, toegepast op de maanfasen. Dit is bij bepaalde astrologen traditie. Maar op het ogenblik, dat wij deze regel toepassen, werken wij niet meer werkelijk astrologisch, daar wij onze astrologisch verwerkte gegevens baseren op een magische regel, die voor deze tijd bovendien nog stoelt in een filosofie, die niets met Hermes Trismegistus te maken heeft.

Reactie: Maar dat is gewoon een omkering ascendant en maanpositie.

Antwoord: Is dit astrologie? Hoe wilt u overigens op grond van de loop der planeten - incl. zon en maan - voor de geboorte eventuele lichamelijke gebreken en geslacht berekenen op een verantwoorde en juiste wijze, wanneer de astrologie bij al haar berekeningen voor een persoon uitgaat van het ogenblik van geboorte om daarmee alle kwaliteiten en mogelijkheden te berekenen? Wat ik beweer is dus, dat men bij een dergelijke methode geen werkelijke astrologie bedrijft, maar aan deze een geheel andere methode ophangt, waarvan bovendien de juistheid volgens mij nogal wat te wensen overlaat.

Vraag: Wat weerstaat de laatste jaren de magie van de regenmakers van Afrika? Welke zin heeft een dergelijke jarenlange droogte, die mens, dier en plant al het noodzakelijke onthoudt?

Antwoord: De regenmakers en magiërs behoren gemeenlijk tot de meer intelligente inboorlingen. Juist dezen zijn de laatste tijd sterk onder de indruk geraakt van het westerse kunnen. Menige genezingsdans bv. wordt afgerond met een penicilline-injectie. Wat wel duidelijk maakt, dat het geloof aan eigen kunnen en daarmee de juistheid van instelling bij het magische werken niet zo groot meer is, als deze eens was. Nut heeft een dergelijke droogte niet, zij het dat zij een natuurlijke beperking van het bevolkingsaantal op de wereld bewerkstelligt.

De droogte is eenvoudig een gevolg van een verschuiving in het natuurlijke evenwicht, dat op de aarde bestaat. Dergelijke langdurige droogteperiodes zijn in deze tijd mede bepaald door veranderingen in de samenstelling van de atmosfeer, waardoor de natuur anders reageert. Indien je het precies zou willen stellen en daarbij toch een werking van de Afrikaanse magie zou willen stellen, zou men kunnen zeggen: de moderne industrie weerstaat door alles wat zij de atmosfeer inbraakt, de magie van de regenmaker.

Vraag: Op een vraag naar het verband tussen ras en stemstructuur en karakter is gezegd, dat dit niet bestond, daar dit individueel bepaald was. Dit in tegenstelling tot wat elke zangpedagoog in zijn praktijk ervaart. Graag commentaar.

Ik ben geen praktiserend zangpedagoog, nu of vroeger. Wel kan ik stellen: het timbre van een stem kan mede door het ras bepaald worden. Maar de werkelijke eigenschappen van de stem en het stemgebruik blijken steeds weer voornamelijk door een cultuur te worden bepaald. Het is de wijze waarop je van kinds af aan bepaalde geluiden hoort in je naaste omgeving, de wijze waarop je spreekt en tot je gesproken wordt. Hierdoor immers wordt het stemgebruik in de eerste levensjaren bepaald. De gewoonte legt men later vaak eerst moeizaam af. Men zou in dit verband eens moeten horen, hoe een spraakleraar wel in staat is zijn leerling een behoorlijke uitspraak bij te brengen, maar oude accenten en spraakfouten bij een ontspannen spreken steeds weer door blijven klinken.

Ik neem aan dat een zangpedagoog een stem ontwikkelt en dat spraaklessen van belang kunnen zijn voor een verdere verfijning van het stemgebruik. Maar het timbre blijft nog steeds bepaald door de geboorteomgeving en de lichamelijke structuur. Een zangpedagoog kan natuurlijk stellen dat hij dit in zijn praktijk niet is tegengekomen, zodat volgens hem een neger dit, een blanke dat heeft enz. Toch zal ook zo iemand toe moeten geven dat de eigen persoon een grote rol speelt in de ontwikkeling van de stem en de mogelijkheden daarvan mede bepaalt. Je kunt natuurlijk stellen dat de mooiste basstemmen negers zijn. Maar dan vergeet men dat dezen ook bij blanken voorkomen. Wel blijken afwijkende cultuurpatronen een rol te kunnen spelen, zodat bv. de beste Duitse bassen bijna allen uit Zuid-Duitsland komen. Indien men meent een rassenkarakter aan de stem te kunnen herkennen, acht ik dit onjuist. Wel het eigen karakter speelt bij de stemvorm een rol, dus bij het stemgebruik. Ik meen daarom, dat het antwoord, dat u aanhaalde, niet onjuist is.

Reactie: Ik meen dat bij vele volkeren de stem misbruikt wordt, zodat deze geen juist geluid meer geeft, terwijl bij andere volkeren juist de stem schonend gebruikt wordt.

Antwoord: Wat ik reeds in het eerste antwoord aanduidde: het stemgebruik is deel van een cultureel patroon, waarbinnen men leeft. Overigens valt men zelfs, wanneer men tot een optimaal stemgebruik is opgevoed, steeds weer terug in het idioom en het stemgebruik van de eigen gemeenschap, zoals grote zangers als Caruso en Tauber bewezen. Dezen kenden in hun spreken zeker niet de helderheid en juistheid van toonvorming, waarvoor zij op de bühne zo beroemd werden.

Vraag: Wat is het verband tussen criminaliteit en strafmaat?

Antwoord: Ik zou zeggen: geen. Wanneer men n.l. stelt, dat er een verband moet zijn tussen criminaliteit en strafmaat, gaat men uit van het standpunt dat de strafmaat iets kan veranderen aan de criminaliteit. Dit is onjuist. De strafmaat dient ten hoogste de bescherming van de gemeenschap. Criminaliteit is in wezen een a-sociaal gedrag, waarbij men zozeer tegen gestelde regels en gebruiken ingaat, dat dit door de gemeenschap als misdadig wordt ervaren. Deze gedragswijze komt echter gemeenlijk voort uit de relatie die men zelf kent in en t.a.v. de gemeenschap. Wat betekent, dat de strafmaat met de mate van criminaliteit weinig of niets te maken heeft, terwijl de maatschappelijke oriëntatie daarbij een beslissende rol speelt.

Reactie: De strafmaat op het ogenblik wordt steeds kleiner, terwijl de criminaliteit steeds toeneemt. Ik meende, dat dit wel een verband was.

Antwoord: Dit brengt ons op een wat ander gebied. De criminaliteit bestaat als potentie in deze dagen bij praktisch eenieder.

De een is echter bang voor de mogelijke straf, terwijl de ander dit niet is. Naarmate de straffen minder worden, zal de angst voor een mogelijke straf dus afnemen. Wat betekent dat onderdrukte of legaal geuite criminaliteit nu tot volbloed criminaliteit in juridische zin wordt. Laat mij u vragen of het gedrag van iemand die schuldig is aan meened, medeplichtig is aan voorbereiding van inbraak, bedrog van een volk, oplichting van grote firma's, direct of indirect volgens u crimineel is of niet.

Reactie: Ja.

Antwoord: Toch zijn er personen die in een hoge functie met nadruk ontkennen dat een dergelijk gedrag, gezien vanuit hun hoge positie, crimineel is. Ik wil u dan nog niet eens wijzen op de bewuste misleiding van cliënt en koper door vele firma's, die bewust wordt bedreven en volgens mij vanuit een moreel standpunt eveneens als crimineel zou moeten worden geklasseerd.

Indien u doelt op toename van criminaliteit, zo gaat het er in wezen om, dat er een toename is van terreur en misdrijf tegen het bezit van anderen. Het geheel is voornamelijk gebaseerd op intimidatie van mensen, afdreiging e.d., iets waartegen de mensen zichzelf teweere zouden moeten kunnen stellen. Daar de gemeenschap of haar bestuur het niet veilig schijnt te vinden dat het gezag, dat men gesteld heeft of meent gesteld te hebben, door gewapenden bedreigd zou kunnen worden, weigert men de mens de mogelijkheid zichzelf op afdoende wijze tegen intimidatie en terreur te verdedigen. Waaruit volgens mij duidelijk wordt, dat een groot deel van de toename van de terreur mede te danken is aan het wantrouwen dat regeringen koesteren tegen degenen die zij regeren, zodat men hen de middelen weigert, waarmee zij zich afdoende zouden kunnen verweren, ofschoon men niet in staat is daarvoor een adequate vervanging te bieden. Dit bevordert ongetwijfeld de openlijke criminaliteit, maar heeft volgens mij niets met strafmaat te maken.

Ik voeg hieraan toe: Ik vind het krankzinnig dat iemand die van zijn baas 40.000 gulden ontvreemd heeft, vele jaren gevangenisstraf kan krijgen, terwijl iemand die door nalatigheid iemand op de weg doodrijdt - wat toch dood door schuld is - er afkomt met enkele maanden voorwaardelijk en enige tijd ontzegging van de rijbevoegdheid. Er is hier volgens mij geen rechtsverhouding in de strafmaat te vinden. Ook dit kan bijdragen tot een oriëntatie van velen, die meer crimineel wordt dan anders het geval zou zijn.

Reactie: Maar dan zou men ondanks straf voordeel van een misdrijf kunnen hebben.

Antwoord: Niet indien men, zoals volgens mij normaal is, als eerste voorwaarde stelt dat alle schade aan anderen vergoed wordt - zij het uit buit dan wel door dit - werkende onder toezicht van de staat, voor een ander terugverdient. Overigens betekent mijn opmerking omtrent de ongelijkheid van strafmaat niet dat ik een automobilist die iemand door schuld doodrijdt, tot bv. 5 jaren zou willen veroordelen. Wel ben ik ervoor, dat zo iemand veroordeeld wordt, om t.m. een jaar lang t.m. vijf dagen per week te werken op de ongevallenafdeling van een groot ziekenhuis of zo, zodat hij leert beseffen wat zijn onachtzaamheid anderen heeft aangedaan. Ik ben ervan overtuigd, dat de hardheid tegenover anderen veelal voortkomt uit onbegrip: men weet niet wat zijn optreden voor een ander werkelijk betekent.

Wil je de terreur bestrijden van kleine groepen die in de steden terreur uitoefenen, zo moet je die jongens niet gevangennemen. Je moet ze aframmelen, a.h.w. een tegenterreur uitoefenen, tot zij niet meer de moed hebben zich te verzetten, zoals ook bij hun slachtoffers vaak het geval is. Wanneer zij eenmaal weten wat terreur werkelijk betekent, zullen zij niet meer geneigd zijn deze zelf uit te oefenen.

Reactie: Indien u dit propageert, zult u volgens mij weinig succes hebben.

Antwoord: Inderdaad. Dit om de eenvoudige reden dat in uw maatschappij elke normale binding tussen oorzaak en gevolg in maatschappelijk verband zoek is geraakt. Zoals er ook geen relatie meer bestaat tussen recht en verplichting. Maar dit is een maatschappelijk falen. Ik probeer te betogen dat de huidige criminaliteit niets te maken heeft met de strafmaat. De structuur van de huidige maatschappij richt in wezen eenieder, die de hersenen gebruikt en de moed heeft op

een misbruik maken van de meerderheid, zij het op legale wijze van het gouvernement - de naamloze massa, vertegenwoordigd door instanties - zij het door bedriegen en afdreigen van delen van die massa. Stel hierbij, dat de meeste regeringen in deze dagen soortgelijke methoden gebruiken t.a.v. hun burgers.

Wanneer regeringen die met hun middelen niet uitkomen, weigeren zich in iets, zelfs in prestigeprojecten e.d. te beperken en het vangen van stemvee belangrijker achten dan eerlijkheid en fatsoen, ja, om hun macht en voordeel te behouden misbruik maken van hun machtsmiddelen, moet het u niet verbazen, dat ook gewone mensen dit steeds meer doen. Zolang de eerbare instanties zeggen: wij willen nu eenmaal dit of dat hebben en indien wij daartoe geen middelen bezitten, halen wij die bij onze onderdanen, vind ik het niet zo heel vreemd dat een burger die een kleuren-tv. of zo wil hebben en daartoe niet de middelen heeft, aangemoedigd door dit voorbeeld besluit: dan steel ik er maar één, want ook ik wil mijn zin doorzetten. Dat is hetzelfde, maar alleen in een andere orde van grootheid.

Vraag: In landen waar het geestelijk klimaat door de katholieke kerk bepaald wordt, evenals de moraal, ziet men meer mishandeling en gevangenen: Spanje, Zuid-Amerika. Ook wreedheid tegen dieren en veelvuldige geweldsdelicten komen hier voor. Denk ook aan Brabant en Limburg. Wat is hier de oorzaak?

Antwoord: U haalt de dingen door elkaar. Er is natuurlijk een verschil in beschaving en temperamenten. De reactie van iemand met Latijns bloed is een wat andere dan die van iemand met bv. Slavisch of Germaans bloed. Maar vergeet dan niet dat ook Slaven en Germanen tot systematische wreedheid zeer wel in staat zijn, ook niet altijd lief zijn voor dieren. Het verschil zou hoogstens kunnen zijn dat in het noorden dergelijke zaken meer systematisch gebeuren, terwijl in het zuiden dergelijke zaken vaak driftbewogen gebeuren. Het respect voor de medemens en het leven van het dier is over de gehele wereld betrekkelijk gering, zodra belangen of stellingen in het geding komen.

Ik meen dan ook, dat het gestelde niet geheel juist is. Indien wij zeggen dat het christendom bepaalde wreedheden veroorzaakt heeft, is dit niet geheel juist, zelfs het beschuldigen van het katholicisme, in de naam waarvan vele wreedheden werden begaan, is niet geheel juist. Dergelijke gedragingen komen immers evenzogoed voor in bv. India, waar de meerderheid uit hindoes bestaat, in islamitische staten en in landen, waar de mensen althans officieel geheel geen godsdienst dienen te hebben. De wreedheid en het geweld worden volgens mij meer bepaald door het milieu en de wijze van leven dan door het feit dat het katholicisme mores bepaalt.

Wij dienen ons verder te realiseren dat alle vormen van godsdienst, ook alle vormen van christendom, in wezen autoritair zijn: dit autoritaire denken steunt elke dictatoriale mentaliteit, of men dit nu zelf beseft of niet. Zolang dit gaat in christelijke zin, hebben wij in feite te maken met een goedertierende dictatuur. Indien echter een verzet tegen het wezen of het feit van de dictatuur ontstaat, zal de reactie zeer fel en zeer wreed zijn. Dan telt het recht van de sterkste mee. Degenen die zo handelen menen vaak dat zij dit alles doen voor het zielenheil van degenen die zij mishandelen en doden.

Reactie: Brabant en Limburg zijn toch provincies waar het gemiddelde van gewelddelicten het dubbele is van de rest van Nederland.

Antwoord: Ik ben het niet met u eens. In de eerste plaats worden vooral in steden gewelddelicten niet altijd gemeld, daarnaast zal men, niet per provincie, maar ook per stad rekenende, kunnen stellen dat aan de top van de gewelddelicten staat de stad Amsterdam, gevolgd als goede tweede door Rotterdam, terwijl op de derde plaats Eindhoven komt. Het lijkt mij dus niet juist wanneer u alleen met provinciale gemiddelden werkt. Verder vraag ik mij af wat u een gewelddelict noemt. Volgens mij betekent het eenvoudig een ander, om welke redenen dan ook, een flink pak op zijn donder geven, al dan niet met ernstige gevolgen.

Dit wijten aan het katholicisme lijkt mij dwaas, want in dat geval zou ik ook moeten stellen dat de mensen in bv. de Ravesteinstraat hier katholiek zijn. Want hier komt of kwam gemiddeld veel meer geweld voor dan in de rest van de stad. U zult deze redenering ongetwijfeld afwijzen en stellen dat dit milieubepaald geweld zal zijn. Realiseer u dan dat de ontwikkeling in Limburg en Brabant langere tijd is achtergebleven bij die in de rest van het land, zowel wat onderwijs als welvaart betreft. Besef dat iets dergelijks niet in gelijke mate geldt voor provincies als bv. Groningen en Friesland, omdat daar een ingezeten boerenstand was. Armoede kwam ook hier natuurlijk voor. In Drenthe, waar lange tijd de welvarenden niet in de provincies zelf plachten te vertoeven, blijkt echter eveneens een lange tijd een achterstand van onderwijs en welvaart. Ook in deze provincie komen tot op heden meer dan normaal gewelddelicten voor. Ook hier hebben wij te maken met een bevolking die eerst korte tijd één, mogelijk twee generaties - de 20e eeuw - is binnengeschreden na een lange periode van achterstand.

Anders gezegd: in dergelijke gebieden treffen wij een wat andere mentaliteit aan als gevolg van afwijkende structureel sociale omstandigheden. Het effect hiervan werkt vaak nog enkele generaties door, nadat de tekorten zijn opgeheven.

Vraag: Wie geneest heeft gelijk. Hoe komt het dat de officiële wetenschap dit niet onderschrijft, gezien haar houding t.a.v. paranormale genezers, acupunctuur enz.?

Antwoord: Eens was genezing een roeping. Voor sommigen is het dit nog, ook voor medici. In wezen is echter de medische stand een van de bestbetaalde beroepen geworden voor kleine zelfstandigen. Men kan als medicus zelfstandig werken en op een inkomen van rond een ton per jaar rekenen. Wie een kruidenierszaak opent mag blij zijn, wanneer hij daaruit een inkomen van 30 mille haalt. Dit betekent dat de geneeskunde in feite een naar monopolie strevende instelling is geworden, waarbij men niet alleen maar - zoals men wel zegt - het wel van de patiënt voor ogen heeft, maar daarnaast wel degelijk de onaantastbaarheid van eigen positie door het uitschakelen van concurrentie, waar dit maar mogelijk is. Blijkt dit laatste niet mogelijk, dan zal men trachten deze concurrentie in de eigen stand te absorberen om zo eigen voorrechten in stand te kunnen houden.

Vraag: Er schijnen misdaadloze gemeenschappen te bestaan. Kunt u hierover iets zeggen?

Antwoord: Werkelijk geheel misdaadloze gemeenschappen bestaan er natuurlijk niet. Maar je kunt het volgende stellen: Naarmate in de gemeenschap minder wetten en meer onderling erkende verplichtingen bestaan, zal de misdadigheid lager zijn.

Vraag: 30 Jaren geleden waren er uitzonderlijk strenge winters, gepaardgaande met een uitzonderlijk brandstofgebrek. Nu zien wij een gelijkwaardige situatie optreden. Is hier een wetmatig verband?

Antwoord: Zover mij bekend niet. Toen kon je de Arabieren de schuld niet geven...

Vraag: Denkt u, dat de oliecrisis voor Nederland lang zal duren?

Antwoord: Wat is lang? Lang is een relatief begrip. Indien wij uitgaan van de huidige situatie van algehele olieboycot, zo duurt dit geen jaren, maar maanden. Indien wij echter uitgaan van de schaarste van bepaalde soorten energie, waaronder ook olie, moeten wij zeggen dat dit vanaf heden een blijvende toestand is.

Vraag: Wat denkt u van de winning van energie met nieuwe bronnen?

Antwoord: Ik vrees, dat het er voorlopig mede om zal gaan, hoe men aan de energie het meest zal kunnen verdienen. Dit betekent dat men risico's neemt, die m.i. niet geheel verantwoord zijn. Ik denk in dit verband aan de fast breeder reactoren die men op het ogenblik overal zou willen bouwen, ofschoon dezen zeker nog niet de eenvoudigste, goedkoopste en meest veilige vorm hebben als bron van energie. Het voordeel hiervan is op het ogenblik dat men een centrale energiebron heeft, welke gemakkelijk te controleren en te beheersen is, terwijl het punt kosten voor de doorsnee mens niet controleerbaar is, zodat goede prijzen zonder meer gemaakt kunnen

worden, terwijl aanstaande verbruikers ook nog een groot deel van de investering dragen. De stichtingskosten zijn voor degenen die er later nut van hebben dus betrekkelijk laag.

Ik meen daarnaast dat men, wanneer de nood aan de man komt, ook andere vormen van energiewinning zal toelaten. Wat dat betreft: er lopen zoveel Nederlanders nu al met molentjes. Waarom zetten zij een dergelijk iets niet op het dak en koppelen er een dynamo aan. Je kunt er accu's mee opladen, zodat je energie ter beschikking krijgt. Je kunt dan zelfs de tv laten spelen, terwijl je niet op het elektrische net bent aangesloten. Er zijn meerdere van dergelijke eenvoudige en voor particulieren bruikbare methoden van energiewinning uit de omgeving.

Is dit voldoende?

Vraag: Economisch gezien staan wij er slecht voor, gezien de sterk gedaalde beurskoersen. Is er reden tot grote bezorgdheid, of verwacht men over enige tijd weer een verandering ten goede?

Antwoord: Dat ligt eraan, wat voor effecten je hebt.

Vraag: En moet je nu kopen of verkopen?

Antwoord: Wanneer u niet hard geld nodig hebt, zou ik nu niet verkopen, daar dit groot verlies betekent. Hebt u geld over, dan zijn er mogelijk nog wel andere zaken dan aandelen, zoals deze op dit ogenblik staan.

Men dient rekening te houden met het volgende: de beurskoers volgt niet de werkelijke waarde van de aandelen. Deze kan als aandeel aan een bedrijf - en dus het bezit daarvan - aanmerkelijk groter zijn dan de beurswaarde, maar ook kleiner. Dit houdt in dat de koers eerder bepaald wordt door suggestie en rente uitkeringen. Nu meen ik dat de rente, die effecten opbrengen in de komende jaren in verhouding minder zal worden. Er zullen veel bedrijven zijn die in de komende jaren in plaats van een uitkering t.a.v. de nominale waarde van 15%, nu met een armzalige 4 of 5% aan komen dragen. Dit heeft soms fiscaal weer enkele voordelen, dus u moet dit voor uzelf verder nagaan. Maar de beurs kan onder de huidige omstandigheden en in de huidige situatie niet meer werkelijk, zoals vroeger, de industrie geheel beheersen. Ik voorzie dat binnen afzienbare tijd zelfs de mogelijkheid tot het beïnvloeden van bedrijfspolitiek middels aandelen en beursmanipulaties voorbij zal zijn. Indien u nog een goede raad wilt hebben: Indien u multinationals hebt, kunt u die beter wel verkopen.

Vraag: Staan Egypte en Israël weer voor een nieuwe oorlog?

Ik wist niet dat wij al vrede gesloten hadden. Ik meen dat men de zaak verkeerd begrijpt. Ondanks het soms jaren niet plaatsvinden van gewapende conflicten, bestaat er een feitelijke situatie van oorlog van rond 1964, terwijl een intentieverklaring, waarin blijvende strijd werd aangekondigd, zelfs stamt uit 1947. Van werkelijke vrede is sindsdien geen sprake geweest.

Wie zich realiseert hoe de zaken in feite liggen - er is hierover reeds eenmaal bijna ruzie geweest hier, al was ik toen de spreker niet - zo zal men begrijpen dat die oorlog en verder geweld onvermijdelijk is. De reden is hier dat twee verschillende mentaliteiten op religieuze gronden tegenover elkaar staan. De islamiet leest in de koran, dat de Israëliër gewaardeerd en erkend moet worden, maar dat deze gehouden is daarvoor zijn "kopgeld" te betalen.

M.a.w.: een jood kan een gewaardeerd onderdaan zijn, maar kan nooit heersen over de ware gelovigen. Aan de andere kant gevoelt de Israëliet zich de uitverkorene en kan hij niet aannemen dat iemand met hem samen zou willen leven zonder zich aan zijn gezag te onderwerpen en zijn religieuze wetten te gehoorzamen - dus in feite zijn visie op het leven te delen. Wanneer dergelijke groepen tegenover elkaar staan met een dergelijke geloofsachtergrond, dan zal er nooit werkelijke vrede kunnen zijn, zelfs wanneer officieel de vrede getekend wordt - wat overigens nog wel even op zich laat wachten.

Vraag: Bij een bezoek aan Turkije kreeg ik de indruk, dat de jeugd veel minder belangstelling heeft voor de oude godsdienst dan vroeger. Iets dergelijks zien wij ook hier. Kan het een versoepeling van standpunten betekenen?

Antwoord: Voorlopig niet, daar voor de jeugd het doorzetten van een ideaal en dus het uitdrukken van eigen belangrijkheid een grote rol speelt. Ik geloof niet dat de Arabische jeugd, gelovig of niet, het bestaan van een Israëlitische staat als ideaal of ideëel aanvaardbaar zal gaan beschouwen. Wel zal de jeugd van beide partijen eerder geneigd zijn tot samenwerking en samenleving. Dit laatste wordt, althans voorlopig, niet alleen belemmerd door de standpunten van de regeringen, maar ook door het feit, dat de Palestijnen nog steeds in kampen leven en dus vechten voor het recht tot terugkeer naar hun land en naar zij nu menen te mogen geloven - de oude welvaart.

Indien ik een opmerking mag maken: het is mij opgevallen dat de olielanden als argument voor hun olieboycot en vermindering van productie voortdurend uitroepen: Onze Arabische broeders hebben nu al zoveel jaren in tenten gewoond. Je vraagt je af of zij, indien zij werkelijk zo bekommerd zijn daarover, in al die tijd van hun olieroyalty's niet voor deze mensen comfortabele villa's hadden kunnen bouwen....

Vraag: Het programma Nova Zembla van de VPRO is een programma vol kolder. Hoe kon men van geesteszijde erin toe stemmen mee te werken aan het uitzenden van de ODV? Zijn er nog waardevolle reacties waargenomen?

Antwoord: Tijdens die uitzending hebben wij een overwinning behaald, ofschoon de meesten van u zich dit niet gerealiseerd hebben: Wij hebben bewezen dat degenen die meenden dat dit kolder zou zijn of zou worden, zich vergist hebben. Dit heeft meer reacties wakker gemaakt bij de luisteraars in het gehele land rond 30.000 volgens onze test dan u zou vermoeden of onmiddellijk zult bemerken. Door op de uitnodiging in te gaan hebben wij ons principe gevolgd dat zo men, onder welke condities ook, kennis wil nemen van wat je bent en wat je wilt doen als ODV, in alle verdraagzaamheid reagerende, hen daartoe de gelegenheid moet geven. Het is dan jouw zaak erop toe te zien dat de anderen niet krijgen wat zij misschien hopen en verwachten, n.l. kolder.

Reactie: U hebt hierbij waarschijnlijk mede in aanmerking genomen dat de laatste tijd een zekere kentering plaats vond. Vroeger heeft u ons verboden propaganda te maken.

Antwoord: Propaganda middels publiciteitsmedia verbieden wij u nog steeds, zover wij kunnen. Wij hebben geen behoefte aan een advertentiecampaïne. Indien er echter een mogelijkheid bestaat, juist en bij voorkeur bij tegenstanders of buitenstaanders interesse te wekken en op deze wijze een mate van publiciteit te verkrijgen, is het volgens ons iets anders. Wanneer wij onszelf aanbevelen, zal niemand ons geloven, indien onze tegenstanders ons aanbevelen, zal men twijfelen. Wanneer buitenstaanders de aandacht op ons vestigen zal men ongetwijfeld zelf willen onderzoeken, of er iets van waar is.

Vraag: Zou u een t.v.-uitzending ook aanvaarden?

Antwoord: Dat ligt aan de gestelde condities en omstandigheden. Verder zal dit afhangen van de instemming van het medium, daar een tv-optreden een persoonlijke bekendheid zou gaan betekenen die niet een ieder even gaarne zal zien ontstaan.

Vraag: Kunt u iets zeggen omtrent de nadelige inwerking van een sauna met 80 tot 100° op hart en bloedvaten?

Antwoord: Waarom alleen de nadelige werkingen? Wanneer men in een sauna slechts zo hoog gaat - aannemende dat men een trapbaksysteem heeft - of slechts een zo hoge temperatuur toelaat, dat men dit zelf nog dragelijk vindt, zal geen overbelasting van hart en bloedvaten ontstaan, ofschoon zeker een iets zwaardere belasting van het hart ontstaat en ook een doorbloeding van vooral haarvaten wordt bevorderd. Gelijktijdig wordt een groot deel van de overtollige weefselvochten uitgedreven, worden vele zouten uitgescheiden die ook normaal middels de huid worden uitgescheiden, maar dan in veel mindere mate: denk maar aan transpiratie.

Met het saunabad herstelt men dus wel degelijk de normale huidbeademing, die men als mens werkelijk wel mede van node heeft. U meent misschien dat u alleen met de longen ademt. Maar wanneer uw huidoppervlak voor 4/5 wegvalt kunt u hijgen wat u wilt, maar u zult langzaam stikken. Realiseer u ook dit. Een sauna heeft dus goede kanten. Wat betreft de gebruikelijke plotselinge verkoeling: Wanneer men zich niet verder heeft verhit dan voor rijke transpiratie, zonder gevoelens van benauwdheid of duizelingen nodig was, kan men een afkoeling van 50 graden goed verdragen, mits deze afkoeling niet te lang wordt doorgezet. Ook hierdoor ontstaat een verdere reiniging van de huid terwijl de poriën zich sluiten, zodat de gevaren van de oververhitting die zonder afkoeling aanwezig zouden zijn, wegvallen. Men heeft daarnaast zeker geen zo sterke temperatuurval van het lichaam meegemaakt, dat dit gevaarlijk kan worden. Wel heeft men hierdoor het lichaam de kans gegeven de bloeddruk tot normaal terug te brengen, daar deze tijdens de sauna boven normaal was.

Mijn conclusie: Nadelig acht ik de sauna alleen, wanneer men, om welke redenen dan ook, een hitte probeert te verdragen dan die, welke men zelf nog tolerabel vindt en wanneer men hartdefecten of zwakten kent. In dit geval is het beter zich van saunabaden te onthouden. Voor reumapatiënten geldt dat de afkoeling niet lang mag zijn. Reuma is een verzamelnaam, maar voor sommige reumapatiënten zal de sauna nog een voordeel betekenen, omdat door de uitscheiding van overtollige zouten door de huid een mildering van de kwaal soms bereikt kan worden.

Mijn mening is dus, dat men rustig een sauna kan nemen zonder dat dit voor de gezondheid buitengewoon schadelijk zal zijn. Heeft men kwalen of twijfelt men, dan lijkt het mij redelijk dat men speciaal voor het eigen geval advies van een deskundige inwint.

Vraag: Zijn er landen waar een goede verkeersongevallenregistratie een goede invloed heeft op de verkeersveiligheid?

Antwoord: Indien het om werkelijke verbetering van de verkeersveiligheid gaat, kan ik u geen enkel land noemen waar dit zou gelden. Gebleken is dat sommige landen een zeer goede registratie hebben - bv. Duitsland - terwijl deze goede registratie op het aantal verkeersongevallen en het gedrag van de verkeersdeelnemers praktisch geen invloed heeft. Het blijkt steeds weer dat in verband met verkeersveiligheid mentaliteit van meer belang is dan een systeem van registratie.

Een Nederlander meent bv. altijd weer, dat het beter is op zijn rechten te staan dan op zijn rem. Een Belg meent dat hij van de gelegenheid dient te profiteren, zelfs wanneer die er bijna niet meer is. Een Fransman meent dat hij overal haantje de voorste moet zijn, terwijl de Duitser het gevoel heeft dat men voor hem maar opzij dient te gaan. Ik kan zo nog wel even verder gaan. Maar zelfs in de USA, waar in sommige staten een zeer goede ongevallenregistratie bestaat, blijkt deze als invloed van weinig of geen belang, omdat het werkelijke verkeer mede bepaald wordt door de mentaliteit van de verkeersmentaliteit, die voor het gedrag van alle verkeersdeelnemers aansprakelijk is.

Vraag: Kunt u ons mededelen, waarom de antecedenten van namen van de sprekers der orde niet gegeven worden? Het is ons opgevallen dat Henri wel bij naam bekend is en dat ook omtrent zijn achtergronden meer bekend is. Wij zouden het zeer op prijs stellen, indien andere entiteiten doorkomen van hen eveneens deze gegevens te mogen vernemen.

Antwoord: Ik meen dat Henri voor ons een bewijs vormt van het feit, dat er geen regel kan bestaan zonder uitzondering. Waarbij ik nadrukkelijk stel dat zijn werkelijke naam niet bekend is. Over zijn persoonlijkheid zijn enkele zaken bekend, maar niet zoveel dat men kan zeggen, wie of wat hij is. Over het leven en de ervaringen van andere sprekers van onze orde is, indien men daarvoor belangstelling heeft, eveneens voldoende door hen gezegd. Maar daar Henri dit kennelijk op een meer attractieve wijze brengt, lijkt het u of hij de enige is die dergelijke gegevens verstrekt.

De reden dat wij geen nadruk leggen op de persoon die spreekt, noch op hetgeen hij tijdens zijn leven geweest is, vloeit voort uit het feit dat volgens ons de nadruk moet vallen op wat er gezegd wordt, niet op wie het zegt. Wij zijn hiertoe overgegaan door het feit dat in bepaalde kringen het belangrijker wordt geacht dat iemand die doorkomt zich meldt als bv. Thomas van Aquinas of Napoleon dan dat deze iets zinnigs zegt.

Ik wees dat in het verleden het in het spiritisme maar al te vaak ging om de vraag, wie iets zei. Daarom meenden wij er goed aan te doen, alle namen en persoonsaanduidingen zoveel mogelijk te vermijden, zodat men meer aandacht zal moeten besteden aan wat wij zeggen.

Dit lijkt mij tevens een goed ogenblik om te pauzeren. Ik wijs u er nog op, dat u, waar u mijn mening vroeg, u ook mijn persoonlijke mening hebt gekregen, die dus niet door allen in onze Orde gedeeld behoeft te worden.

Wat de kwaliteit van uw vragen betreft: voor mij was dit een soort hors-d'oeuvre varié.

Goedenavond.

Goedenavond vrienden.

U hebt het voorgerecht gehad, naar ik hoorde, maar voor het hoofdgerecht blijft niet veel meer over. Mag ik dus onmiddellijk verder gaan met de vragen?

Vraag: Bij een lezing van de antroposofen werd verteld dat er twee kinderen Jezus zouden zijn geweest, een uit het geslacht David en een uit het geslacht Nathan. Een van hen stierf op 11-jarige leeftijd, waarop de geest van het ene kind zich verbond met die van het andere - enz. enz.

Antwoord: U vraagt of ik dit in de Akashakroniek na kan gaan. Ik heb daarvoor nu geen tijd, maar het lijkt mij een zeer onwaarschijnlijk verhaal, zoiets als huwelijksnacht in duplo.

Vraag: Velen viel op, dat op zich boeiende lezingen worden verstoord door grapjes, o.i. van minder allooi. Bent u van plan dit te blijven handhaven?

Antwoord: Kennelijk wel. Want wanneer u zo wegdrijft in het hoge, mooie en boeiende van een betoog, dient een grapje voornamelijk om u weer met beide voeten op de grond te krijgen. Anders zou u de werkelijkheid uit het oog kunnen verliezen. De kwinkslagen hebben dus een functie. Niet iedereen hanteert dezen even deskundig, dat is waar. Maar zij dienen als onderbreking op ogenblikken dat een sfeer zou ontstaan die voor velen in de plaats van een argument zou kunnen treden.

Vraag: Hoe komt het dat wij ons vorige inkarnaties niet kunnen herinneren?

Antwoord: Deze herinnering is geheel aanwezig op het ogenblik dat u in een kind incarneert. Bij de geboorte, ook bij bv. de keizersnede, is het opeens ontrukt zijn aan de beschermende omgeving een grote schok die een trauma veroorzaakt, waardoor deze herinneringen sterk verzwakt worden of verdreven. Het geheel van de prenatale herinneringen blijft wel in het onderbewustzijn aanwezig, maar is voor het bewustzijn niet meer toegankelijk.

Wil je tot deze herinnering doordringen, dan zul je allereerst moeten beginnen jezelf te aanvaarden zoals je wezenlijk bent. Je zult je opvoeding en al wat daarbij kwam, leren verwaarlozen, zodat je geen meningen meer projecteert, maar feiten ziet. Kun je aan deze voorwaarden voldoen, dan dring je in je eigen wezen verder door en zul je daarin bepaalde punten leren kennen, waardoor werkelijkheden beseft worden. Daaronder vallen dan ook vroegere incarnaties. Daar dit laatste een nevenverschijnsel is en geen hoofdwaarde, wordt hierop in geestelijke leringen maar zelden de nadruk gelegd.

Vraag: Maar sommige kinderen blijken toch voldoende herinneringen te bezitten die zij als fantasie reproduceren. Waarom zij nog wel?

Antwoord: Omdat zij nog niet vol zijn gestopt met de rommel, die naar de mensen menen, noodzakelijk is om een goed mens te zijn.

Vraag: Men zegt wel eens, dat een geest incarneert om een hiaat te overbruggen. Maar hoe kan iets, wat afwezig is en ontbreekt in jezelf, erkend worden?

Antwoord: Eenvoudig gezegd: U wilt naar de bioscoop. Een plaats kost f3.-, u hebt f2,60 in uw zak. Die vier dubbeltjes zijn er niet, maar je bemerkt heel goed, dat je ze niet hebt, omdat je niet kunt doen, bereiken, wat je wilt.

Voldoende?

U hebt geen vragen meer? Dan zou ik nog iets willen zeggen.

Wij zijn nu zo druk bezig geweest met allerhande zaken. Maar u leeft. Hebt u daar wel eens over nagedacht? Vreemd. U leeft. Wat is leven? Leven is eigenlijk het vermogen tot handelen en denken. Wanneer je die twee hebt leef je werkelijk. Ook wanneer je naar buiten toe geen mogelijkheden vinden kunt, zolang je in jezelf nog kunt denken en in gedachten kunt handelen naar je ervaringen, kun je in jezelf leven.

Ja, hebt u daarover wel eens nagedacht? Dan gaan wij nog een stapje verder.

Zolang ik kan denken en handelen in en vanuit mijzelf, heb ik verder geen uiterlijkheden nodig. Wanneer ik maar kan leven en handelen in en vanuit mijzelf, zal ik daardoor de werkelijkheid van alles, wat leeft en is, kunnen ervaren. Dat heeft weer een volgende consequentie: Naarmate je je in je leven meer afhankelijk stelt van al datgene wat rond je is, zul je minder werkelijk en bewust leven. Wat een mooie is, volgens mij. Ik wil het overigens zeker niet hoog esoterisch maken, want dat is iets waar ik een gruwelijke hekel aan heb. Wanneer iets hoog esoterisch wordt genoemd, doet het mij veelal denken aan iets als een schuimtaart: veel lucht, een beetje substantie en dan vaak nog walgelijk zoet ook.

U moet dus van mij niet verwachten dat ik alles nu eens heel mooi zal gaan zeggen. Maar wat ik zo even heb gezegd, was volgens mij toch wel erg belangrijk. Je zult moeten leven met de wereld die rond je is, maar je mag jezelf niet afhankelijk maken van die wereld, die rond je is. Je bent jezelf en wanneer je leeft volgens de waarden die je in jezelf kent, dan draag je ook in jezelf het licht, dat je zelf mede bent. Want je bent ook een stukje van het licht, van de werkelijkheid die boven alle dingen staat.

Helaas zijn er mensen die, wanneer van buitenaf een invloed op hen afkomt, zeggen: "Er is taptoe geblazen" en dan innerlijke alle vuren doven. Het wonderlijke bij dergelijke mensen is dan dat zij in het donker zitten te mopperen dat er voor hen geen geestelijk licht meer komt, dat alle geestelijke waarden steeds meer verloederen enz. Zij zeggen dat alles zo slecht gaat. Maar in wezen zeggen zij alleen maar voor zichzelf: ik heb mijzelf verloren, ik weet het niet echt meer, ik leef niet echt meer. Elk mens die uitgaat van dat wat hijzelf is en eerst in zichzelf, in zijn gedachten en vanuit de relatie met de wereld, zoals hij deze vanuit zichzelf kan bepalen, zegt: zo ben ik, heeft licht en kracht. Degene die dan stelt: wat de wereld is, kan mij niet schelen, ik ben mijzelf en reageer niet op die wereld omdat deze op mij op een bepaalde wijze moet reageren, maar alleen omdat die wereld een deel is van mijn denken, mijn handelen, mijn leven, komt tot de grote waarheid.

Werkelijk leven doe je eerst werkelijk, wanneer je alles wat rond je is, kunt ervaren als een klein deel van jezelf. De mens die daar gaat, is niet alleen maar een mens die toevallig daar loopt. Hij is ook een bepaald beeld in jou, deel van hetgeen jij bent. Iemand die je hulp van node heeft, is niet alleen maar een ander die je helpen moet. Het is iemand die je beseft als wezen en lijden, iemand, waarbij je in jezelf een harmonie moet wekken.

Erken je die innerlijke harmonie, dan weet je ook: de harmonie die in mij bestaat, kan ik ook buiten mijzelf uitdrukken, zelfs in die ander. Want in die ander ben ik aanwezig, alleen al door het feit dat ik zijn bestaan en behoefte erken.

Wanneer je denkt dat iemand slechts is, maak je hem ook slecht, zo zegt men wel eens. Waarom zou dit niet waar zijn? Wanneer je iemand of iets ziet als slecht, is ook dit een deel van je wezen en middels je innerlijke erkenning roep je de overeenkomstige krachten naar buiten toe immers op? En als je iemand zult zien als goed, dan maak je al het goede in hem los. Maar je moet niet zeggen, dat die ander nu goed of slecht tegenover jou dient te reageren. Je moet eenvoudig zeggen: Zo ben jij voor mij, in mijn ogen. Zo reageer ik op je, want op die wijze ben je deel van mijn handelen en mijn besef. In mijzelf besef ik, weet ik. In mijn denken omschrijf ik, wat en hoe ik leef en dit druk ik uit in mijn erkenning van alle indrukken die mij bereiken. Zo ben ook jij deel van mij. Wanneer u bv. een misdadiger een misdaad ziet begaan, zijn zowel de misdadiger als zijn misdaad deel van uzelf, alleen al door uw waarneming. Wat dit voor u betekent, maakt u duidelijk door uw reactie.

Wel leuk, vindt u niet? De meeste mensen denken er zo niet over. Die zitten heel braaf heilig te wezen en de wereld te veroordelen. Hebt u dat wel eens opgemerkt? Dat zijn mensen die de indruk geven dat zij het liefst tegen die arme onverstandige wereld - want zo zien zij het kennelijk - zouden willen spreken als sommige onverstandige tantes tegen een baby, in de stijl van oelepoeleke, wat zegt mijn ukkepukkie dan? Misschien denken die mensen wel: de wereld even onder het kinnetje strijken, even over het hoofdje aaien en daar hebben wij de juiste orde reeds.

Maar dat is geen leven, mensen. Dat is doodgewoon dood zijn met als enige droom nog een illusie omtrent jezelf die je in leven houdt, terwijl je ik al niet meer kan reageren. En die illusie is dan niet eens echt. Je leeft niet echt meer, houdt een leugen omtrent jezelf in leven, meent dan dat dit de waarden van leven en wereld zal bepalen. Alles moet je zien, alles wat je kent, alles wat je begrijpt, is deel van je wezen. De actie wordt niet alleen door anderen bepaald in de wereld. De actie wordt mede bepaald door het deel van jezelf, dat je vinden kunt in die ander. Wanneer je een ander eenvoudig opzijshift, wordt het gevaarlijk. Dan is het net als bij grote gladheid: wie niet beheerst en bewust verdergaat, gaat op een gegeven ogenblik niet meer verder te voet, maar te bibs.

Houdt u rekening met wat u bent, met wat u erkent, en de noodzaak uzelf steeds te beheersen, dan zult u soms wat minder snel opschieten, dat is waar. Maar ondanks alles heb je dan plezier in je leven, zoals sommige mensen plezier in gladheid kunnen hebben, alleen maar omdat zij zo goed op de been weten te blijven. Zo is het gehele leven. Men zegt wel eens dat het gehele leven bestaat uit vallen en opstaan. Het wonderlijke is dat de meeste mensen zich op hun opstaan beroemen, zonder te beseffen dat zij toch heus eerst zelf gevallen zijn.

Wij maken voortdurend fouten in het leven. Erg is dat zeker niet, zolang wij maar beseffen dat deze fouten deel zijn van ons wezen. Zelfs wanneer een invloed van buitenaf de oorzaak schiep voor de fout, zijn wij het nog steeds zelf die de fout hebben gemaakt. Onze relatie met de ander bestaat dan in die fout. Erken de fout in jezelf en een volgende keer heb je een andere harmonie, een andere keer reageer je beter. Je behoeft de wereld niet geheel af te wijzen om op de duur te leren in perfecte harmonie smetteloos te blijven. Iemand die in zich besef heeft van hetgeen werkelijk leven betekent, zal zozeer harmonisch kunnen zijn met al het erkende, dat hij zelfs in een wit kostuum door een moeras kan lopen, zonder dat daar ook maar een vlekje op komt. Want een bewuste zal de relatie ik-vuil niet meer erkennen, maar zich concentreren op de harmonie tussen ik en schoonheid, zuiverheid.

Dat is volgens mij de werkelijkheid van het leven. Wanneer je veel slechts ziet in de wereld om je heen, dan is er ook iets niet in orde in jouw relatie met het leven. Probeer er dan zonder voorwaarden en vanuit jezelf iets anders van te maken.

En als je denkt dat de wereld machteloos en krachteloos is, dien je te beseffen dat je zelf ook zo zult zijn, want anders zou je dit in de wereld niet erkennen. Wat je vindt en beseft in de wereld, is deel van wat er in jou leeft, deel van je totale ervaring.

Dus lieve mensen, wanneer jullie spreken over esoterie, hoge krachten, bewustwordingen, goddelijk licht en al die mooie dingen, besef dan dat dezen in jezelf, door jezelf en vanuit jezelf waar moeten worden gemaakt. Maak alles waar wat je in jezelf ziet als kracht, licht en werkelijkheid met besef van eigen wezen, mogelijkheden en relatie van de wereld, zonder vragen of de wereld daarop wel antwoorden zal. Dan zul je zien dat je niet alleen intens leeft, maar dat je leven ook steeds meer positieve tendensen heeft, dat je begrip steeds verder gaat in de richting van je innerlijke werkelijkheid en daarnaast je vele werelden gaat beseffen waarmee je in relatie staat - ofschoon mensen die gewoonlijk niet of te weinig beseffen.

Goedenavond.

d.d. 30 november 1973